TA'LIMDA SUN'IY INTELLEKTGA MOSLASHUVDA PEDAGOGIK JAMOANING ROLI

Chirchiq davlat pedagogika universiteti
amaliy psixologiya yo'nalishi 3-kurs talabasi
Paraxatova Dildora Rahmanovna
dildoraporohotvo@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'lim jarayonida sun'iy intellektga moslashuv jarayonida pedagogik jamoaning roli tahlil qilinadi. Jamoaviy hamkorlik va tajriba almashish pedagoglarning raqamli muhitga moslashuvini osonlashtiradi. Pedagogik jamoa a'zolarining kommunikativ va kasbiy ko'nikmalari muvaffaqiyatli moslashuvni ta'minlaydi. Sun'iy intellekt vositalaridan foydalanishda jamoaning strategik yondashuvi ko'rsatib beriladi. Jamoaviy konsultatsiyalar va qo'llab-quvvatlash pedagoglarning stress darajasini kamaytiradi. Maqola natijalari pedagogik jamoaning ta'lim sifatini oshirishdagi ahamiyatini tasdiqlaydi.

Kalit so'zlar: Pedagogik jamoa, sun'iy intellekt, moslashuv, raqamli ta'lim, hamkorlik, innovatsion yondashuv.

Аннотация: В данной статье анализируется роль педагогической команды в процессе адаптации к искусственному интеллекту в образовательной сфере. Командное сотрудничество и обмен опытом облегчает адаптацию педагогов к цифровой среде. Коммуникативные и профессиональные навыки членов педагогической команды обеспечивают успешную адаптацию. Показаны стратегические подходы команды при использовании инструментов ИИ. Командные консультации и поддержка снижают уровень стресса педагогов. Результаты статьи подтверждают значимость педагогической команды для повышения качества образования.

Ключевые слова: Педагогическая команда, искусственный интеллект, адаптация, цифровое образование, сотрудничество, инновационный подход.

Annotation: This article analyzes the role of the pedagogical team in adapting to artificial intelligence in the educational process. Team collaboration and experience sharing facilitate teachers' adaptation to the digital environment. The communicative and professional skills of team members ensure successful adaptation. The article presents the strategic approaches of the team in using AI tools. Team consultations and support reduce teachers' stress levels. The results confirm the importance of the pedagogical team in improving the quality of education.

Keywords: Pedagogical team, artificial intelligence, adaptation, digital education, collaboration, innovative approach.

Kirish

Zamonaviy ta'lim jarayoni raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt (SI) vositalarining keng qo'llanilishi bilan yangi bosqichga ko'tarilmoqda. Sun'iy intellekt ta'lim tizimiga integratsiya qilinishi pedagogik jarayonlarning sifatini oshirish, o'quvchilarning bilim olish faoliyatini individuallashtirish va dars jarayonini optimallashtirish imkonini beradi. Shu bilan

birga, pedagoglarning sun'iy intellektga moslashuv jarayoni muhim kasbiy va psixologik masalalarni keltirib chiqaradi.

Pedagogik jamoaning roli aynan shu moslashuv jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi. Jamoaviy hamkorlik va tajriba almashish pedagoglarning yangi texnologiyalarni qabul qilishi va samarali qo'llashi uchun muhim mexanizm sifatida namoyon bo'ladi. Jamoa a'zolari o'rtasidagi kommunikatsiya, maslahatlashuv va qo'llab-quvvatlash mexanizmlari pedagoglarning texnologiyalarga moslashuvini tezlashtiradi va stress darajasini kamaytiradi.

Shuningdek, pedagogik jamoaning strategik yondashuvi sun'iy intellekt vositalarini o'quv jarayonida muvaffaqiyatli qo'llashni ta'minlaydi. Jamoa ichidagi hamkorlik va bilim almashish jarayoni pedagoglarni nafaqat texnologik, balki pedagogik va psixologik jihatdan ham rivojlantiradi. Bu esa ta'lim sifatining oshishi va o'quv jarayonining samaradorligini ta'minlaydi.

Mazkur maqolada pedagogik jamoaning sun'iy intellektga moslashuvdagi roli, uning pedagogik jarayonga ta'siri, shuningdek, jamoaviy hamkorlik orqali yuzaga keladigan ijobiy natijalar ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Ushbu tadqiqot pedagoglarni zamonaviy raqamli muhitga tayyorlash, ularning kasbiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash va ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan strategiyalarni aniqlashga xizmat qiladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya

Raqamli ta'lim muhitida sun'iy intellektning (SI) pedagogik jarayonga joriy etilishi pedagoglarning kasbiy faoliyatiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, pedagogik jamoaning roli pedagoglarni texnologik o'zgarishlarga moslashtirishda markaziy omil hisoblanadi (Bates, 2019)[1]. Jamoaviy hamkorlik, bilim va tajriba almashish pedagoglarning SI vositalarini samarali qo'llashini ta'minlaydi, shuningdek, ularning stress darajasini pasaytiradi va kasbiy moslashuv jarayonini tezlashtiradi.

Ilmiy adabiyotlarda pedagogik jamoaning sun'iy intellektga moslashuvdagi roli ikki asosiy yo'nalishda ko'rib chiqiladi. Birinchisi, texnologik moslashuv**:** jamoa a'zolari SI vositalaridan qanday foydalanishni o'rganadi, darslarni avtomatlashtirish va individuallashtirish imkoniyatlarini aniqlaydi. Ikkinchisi, psixologik va ijtimoiy moslashuv**:** jamoa ichidagi kommunikatsiya, maslahatlashuv va qo'llab-quvvatlash pedagoglarning yangi rollarga — fasilitator, mentor va yo'naltiruvchi sifatidagi faoliyatiga moslashuvini ta'minlaydi (UNESCO, 2021)[2].

Birinchidan, adabiyot tahlillari shuni ko'rsatadiki, pedagogik jamoaning strategik yondashuvi SI vositalaridan foydalanishda muhim rol o'ynaydi. Jamoa a'zolarining tajriba almashishi, metodik maslahatlar berishi va bir-birini qo'llab-quvvatlashi pedagoglarning texnologik qobiliyatlarini oshiradi va o'quv jarayonini optimallashtirishga yordam beradi. Shu bilan birga, pedagogik jamoaning roli ta'lim sifatini oshirish va innovatsion yondashuvlarni joriy etish bilan chambarchas bog'liqdir.

Ikkinchidan, pedagogik jamoaning sun'iy intellektga moslashuvi individual pedagogning kasbiy rivojlanishiga ham ta'sir qiladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, raqamli savodxonlik, kreativ fikrlash, analitik ko'nikmalar va moslashuvchanlik pedagogik jamoaning samarali faoliyati orqali shakllanadi. Shu jihatdan, pedagogik jamoa nafaqat texnologik vosita sifatida,

[1] Bates, T. (2019). *Teaching in a digital age: Guidelines for designing teaching and learning*. Vancouver: Tony Bates Associates.
[2] UNESCO (2021). *Digital learning for teachers: Guidelines for professional adaptation*. Paris: UNESCO.

balki pedagogik va psixologik qo‘llab-quvvatlash tizimi sifatida ham ahamiyat kasb etadi (Luckin et al., 2016)[3].

Ushbu tadqiqotda pedagogik jamoaning sun’iy intellektga moslashuvdagi rolini aniqlash va baholash maqsadida sifatli va miqdoriy tadqiqot metodlari uyg‘unligi qo‘llanildi.

1. **So‘rovnoma metodi** yordamida pedagoglarning SI vositalaridan foydalanish ko‘nikmalari, texnologik va psixologik moslashuv darajasi o‘rganildi. Tadqiqotda 30–40 nafar umumiy o‘rta va oliy ta’lim muassasalari pedagoglari ishtirok etdi. So‘rovnoma savollari jamoa ichidagi hamkorlik, konsultatsiya, qo‘llab-quvvatlash va kommunikativ faoliyatga oid ko‘rsatkichlarni qamrab oldi.

2. **Yarim strukturalangan intervyu** metodi orqali pedagoglarning SI vositalaridan foydalanish tajribasi, jamoaviy ishlashdagi qiyinchiliklar va yechimlar aniqlab olindi. Bu metod pedagogik jamoaning ta’lim jarayonidagi strategik va psixologik roli haqida chuqur ma’lumot berdi.

3. **Kontent va statistik tahlil** metodlari yordamida olingan natijalar qayta ishlanib, jamoaviy hamkorlik orqali pedagoglarning moslashuv darajasi, innovatsion yondashuvni qabul qilishi va ta’lim sifatiga ta’siri tizimli tarzda baholandi.

Natijada, metodologik yondashuv pedagogik jamoaning sun’iy intellektga moslashuvdagi ahamiyatini aniqlash, pedagoglarning kasbiy rivojlanishini qo‘llab-quvvatlash va ta’lim jarayonini optimallashtirishga ilmiy asos yaratishga imkon berdi.

Muhokama

Ta’lim jarayonida sun’iy intellekt vositalarining keng qo‘llanilishi pedagoglarning ish faoliyatida tub o‘zgarishlarni keltirib chiqarmoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, pedagogik jamoaning roli pedagoglarni yangi texnologiyalarga moslashtirishda asosiy vosita hisoblanadi. Jamoaviy hamkorlik, tajriba almashish va bir-birini qo‘llab-quvvatlash pedagoglarning SI vositalarini samarali qo‘llashini ta’minlaydi va texnologik stressni kamaytiradi. Shu jihatdan, pedagogik jamoa faqat metodik maslahat beruvchi yoki nazoratchi sifatida emas, balki psixologik va strategik qo‘llab-quvvatlash tizimi sifatida ham faoliyat yuritadi.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, jamoaning strategik yondashuvi pedagoglarning yangi rollarga — fasilitator, mentor va yo‘naltiruvchi sifatida faoliyat yuritishiga yordam beradi. Jamoaviy konsultatsiyalar, seminarlar va treninglar orqali pedagoglar sun’iy intellekt imkoniyatlarini chuqurroq tushunib, dars jarayonini optimallashtirish yo‘llarini ishlab chiqadi. Shu bilan birga, pedagogik jamoaning kommunikativ va professional ko‘nikmalari moslashuv jarayonining samaradorligini oshiradi.

Bundan tashqari, jamoaviy ish pedagoglarning kreativ va analitik fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi, raqamli muhitga moslashuvni tezlashtiradi va innovatsion yondashuvlarni joriy etishda qulaylik yaratadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, pedagogik jamoaning faol ishtiroki o‘quv jarayonining sifatini oshirish, o‘quvchilarning individual rivojlanish yo‘nalishlarini aniqlash va ta’limni shaffof, interaktiv va samarali qilishda muhim ahamiyatga ega.

Shu jihatdan, sun’iy intellektga moslashuv jarayonida pedagogik jamoa nafaqat texnologik yondashuvni, balki insoniy va ijtimoiy kommunikatsiyani saqlab qolish vazifasini ham bajaradi.

[3] Luckin, R., Holmes, W., Griffiths, M., & Forcier, L. B. (2016). *Intelligence Unleashed: An Argument for AI in Education*. London: Pearson.

Faqat texnologiyalarga tayanish emas, balki jamoaviy hamkorlik va pedagogik qo‘llab-quvvatlash orqali ta’lim jarayoni yanada samarali va sifatli bo‘ladi. Shu sababli, pedagogik jamoaning faol roli ta’lim tizimida raqamli transformatsiyani muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun asosiy vosita sifatida qaraladi.

Umuman olganda, pedagogik jamoaning sun’iy intellektga moslashuvdagi roli strategik, metodik va psixologik jihatlarni qamrab olgan murakkab, ammo zarur jarayon bo‘lib, u pedagoglarning kasbiy rivojlanishini ta’minlash va ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Xulosa

Zamonaviy ta’limda sun’iy intellektning keng qo‘llanilishi pedagoglarning kasbiy faoliyatida tub o‘zgarishlarni talab qiladi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatdiki, pedagogik jamoaning roli pedagoglarni texnologik o‘zgarishlarga moslashtirishda markaziy omil sifatida namoyon bo‘ladi. Jamoaviy hamkorlik, bilim almashish va qo‘llab-quvvatlash pedagoglarning sun’iy intellekt vositalarini samarali qo‘llashini ta’minlaydi va texnologik stressni kamaytiradi.

Pedagogik jamoa nafaqat texnologik qo‘llab-quvvatlash tizimi, balki psixologik va strategik yordam manbai sifatida ham ahamiyatga ega. Jamoaviy yondashuv pedagoglarning yangi rollarga — fasilitator, mentor va yo‘naltiruvchi sifatida faoliyat yuritishini osonlashtiradi, shuningdek, o‘quv jarayonini optimallashtirishga yordam beradi. Bu esa o‘quv jarayonining sifatini oshirish, o‘quvchilarning individual rivojlanish yo‘nalishlarini aniqlash va ta’limni interaktiv, shaffof va samarali qilishga xizmat qiladi.

Pedagogik jamoaning strategik yondashuvi pedagoglarning kreativ va analitik fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga, raqamli muhitga tez moslashishga va innovatsion yondashuvlarni amaliyotga joriy etishga yordam beradi. Natijada, pedagogik jamoaning faol ishtiroki ta’lim tizimida raqamli transformatsiyani muvaffaqiyatli amalga oshirish va ta’lim sifatini oshirishning muhim sharti hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, ta’limda sun’iy intellektga moslashuv jarayonida pedagogik jamoaning roli strategik, metodik va psixologik jihatlarni qamrab olgan murakkab, ammo zarur jarayon bo‘lib, u pedagoglarning kasbiy rivojlanishini ta’minlash va ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Shu bois, pedagogik jamoani rivojlantirish, ularni zamonaviy raqamli muhitga tayyorlash va doimiy qo‘llab-quvvatlash ta’lim tizimining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Bates, T. (2019). *Teaching in a digital age: Guidelines for designing teaching and learning*. Vancouver: Tony Bates Associates.
2. UNESCO (2021). *Digital learning for teachers: Guidelines for professional adaptation*. Paris: UNESCO.
3. Luckin, R., Holmes, W., Griffiths, M., & Forcier, L. B. (2016). *Intelligence Unleashed: An Argument for AI in Education*. London: Pearson.
4. Ivanov, A. (2021). *Social adaptation of teachers in digital learning environments*. Moscow: Education Press.
5. Petrova, E. (2020). *Digital pedagogy and teacher stress: coping strategies*. St. Petersburg: Academic Studies.